

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 5039/2021
25.11.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, Бранка Станића и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Ненад Аранђеловић, адвокат из ..., против туженог Јавног предузећа за изградњу ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1444/21 од 11.05.2021. године, у седници одржаној 25.11.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 1444/21 од 11.05.2021. године у ставовима другом, трећем и четвртом изреке и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење у том делу.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца, изјављеној против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1444/21 од 11.05.2021. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца, изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1444/21 од 11.05.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу П 2019/2020 од 02.02.2021. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и наложено је туженом да тужиоцу исплати на име главног дуга износ од 569.250,00 динара са законском затезном каматом од 08.06.2018. године до коначне исплате. Ставом другим изреке тужбени захтев је одбијен као неоснован, у делу преко износа који је усвојен претходним ставом изреке до траженог износа од 696.375,00 динара. Ставом трећим изреке делимично је одржано на снази решење о извршењу Основног суда у Прокупљу И.ив. 269/18 од 24.09.2018. године, којим је дозвољено предложено извршење и то за усвојени део тужбеног захтева као у ставу првом изреке, док је за преостали део тужбеног захтев решење стављено ван снаге. Ставом четвртим изреке тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 125.290,57 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1444/21 од 11.05.2021. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена

пресуда у ставу другом и одбијајућем делу става трећег изреке. Ставом другим изреке, првостепена пресуда је преиначена у ставу првом изреке, усвајајућем делу става трећег и ставу четвртном изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се наложи туженом да му на име дуга исплати износ од 569.250,00 динара са законском затезном каматом од 08.06.2018. године до исплате. Ставом трећим изреке стављено је ван снаге решење о извршењу Основног суда у Прокупљу Ив 269/18 од 24.09.2018. године, којим је дозвољено предложено извршење за износ од 569.250,00 динара са законском затезном каматом од 08.06.2018. године до исплате. Ставом четвртим изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка, са позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиоца изјављена против преиначујућег дела побијане пресуде дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20), испитао је побијану пресуду у том делу на основу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је као адвокат са Општином ..., као клијентом закључио уговор о пружању адвокатских услуга дана ... 2016. године, којим су регулисана међусобна права и обавезе. У члану 5. је наведено да је општина ... оснивач више установа и јавних предузећа на територији општине и да ће на њен захтев тужилац, као адвокат пружати уговорене адвокатске услуге установама и јавним предузећима која нису дужна да плаћају посебну накнаду адвокату за пружене услуге осим путних трошкова предвиђених у члану 4. став 2. уговора. Установа или јавно предузеће су дужни да пре заступања закључе уговор о налогу и издају одговарајуће пуномоћје адвокату. Поред тога уговорено је (члан 7.) да ће клијент на име надокнаде за обављене адвокатске услуге месечно плаћати тужиоцу новчани износ од 70.000,00 динара (паушално), без обзира на обим пружених услуга, а чланом 8. је наведено које су предузете радње обухваћене паушалном накнадом, при чему у случају успеха у спору адвокат задржава право да од супротне стране наплати трошкове поступка у пуном износу. Уговор је закључен на период од 12 месеци с тим што је уговорено да ће се аутоматски продужавати на сукцесивне периоде од по годину дана. Уговор је раскинут дана 26.06.2017. године, а тужилац је и након раскида уговора наставио да заступа туженог на основу усменог налога председника општине ... . У конкретном случају тужени није са тужиоцем закључио уговор о налогу, али му је издао пуномоћје за заступање пред судовима, које је опозвано дана 10.05.2018. године, а записником о примопредаји предмета од 14.05.2018. године констатовано је да су представници туженог од тужиоца преузели судске предмете који су у току, као и предмете којима је поступак окончан. Тужилац је туженом доставио рачун број .../... од 31.05.2018. године, у коме је исказано дуговање за адвокатске услуге у износу од 696.375,00 динара са спецификацијом трошкова. По предлогу тужиоца Основни суд у Прокупљу је донео решење о извршењу И.ив. 269/18 од 24.09.2018. године којим је наложено извршном

дужнику, овде туженом да исплати износ од 696.375,00 динара са каматом, против ког решења је извршни дужник изјавио приговор, који је усвојен па је поступак настављен у парници.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев налазећи да је тужени у обавези да тужиоцу на основу издатог пуномоћја, исплати накнаду за пружене адвокатске услуге (за предузете процесне радње у одређеним предметима) у периоду након раскида уговора о пружању адвокатских услуга закљученим са Општином ..., у висини обрачунатој према Адвокатској тарифи, док је у преосталом делу захтев одбијен јер тужени није пасивно легитимисан у погледу дела потраживања које се односи на пружене адвокатске услуге у периоду важења наведеног уговора о пружању адвокатских услуга.

Другостепени суд је прихватио становиште првостепеног суда да тужени није пасивно легитимисан у погледу дела потраживања које се односи на накнаду за адвокатске услуге у периоду важења уговора о пружању адвокатских услуга, јер је уговорено да ће накнаду у паушалном месечном износу поводом заступања јавних предузећа плаћати општина. Међутим, другостепени суд је заузео супротно становиште у погледу усвајајућег дела тужбеног захтева, налазећи да тужилац није доказао да је за продужење уговора предвиђена писана форма, па како се ради о неформалном уговору то је усменим споразумом тужиоца и општине ..., продужено важење уговора о пружању адвокатских услуга, па је тужени супсидијарни дужник од кога тужилац може да тражи исплату накнаде уколико није успео да се наплати од главног дужника, а то је Општина ..., што такође није доказао, због чега је у том делу првостепена пресуда преиначена и тужбени захтев одбијен као неоснован.

По оцени Врховног касационог суда другостепени суд је погрешно применио правило о терету доказивања, чиме је учинио битну повреду поступка из члана 374. став 1. у вези члана 231. став 1. ЗПП, на коју се основано у наводима ревизије указује.

Примени правила о терету доказивања по члану 231. став 1. ЗПП има места само уколико суд на основу изведених доказа (члан 8.) не може са сигурношћу да утврди неку чињеницу.

У конкретном случају у првостепеном поступку су изведени докази, поред осталих саслушање тужиоца у својству странке и читање уговора о пружању адвокатских услуга који је тужилац закључио са Општином ..., па је оценом изведених доказа у смислу члана 8. ЗПП, првостепени суд утврдио да је наведени уговор раскинут 26.06.2017. године. Другостепени суд је заузимајући другачији став закључио, да је усменим споразумом тужиоца, као пружаоца услуге и Општине ..., као налогодавца продужено важење уговора, примењујући правило о терету доказивања и ценећи садржину исказа тужиоца.

По члану 69. Закона о облигационим односима (ЗОО) уговорне стране се могу споразумети да посебна форма буде услов пуноважности њиховог уговора, а уговор за чије је закључење уговорена посебна форма може да буде раскинут, допуњен или на други начин измењен и неформалним споразумом. Међутим, ако су уговорне стране предвиделе посебну форму само да осигурају доказ свог уговора или постигну што друго, уговор је закључен када је постигнута сагласност о његовој садржини, а за

уговараче је у исто време настала обавеза да уговору дају предвиђену форму. Санкција недостатка потребне форме прописана је чланом 70. наведеног закона, тако да уговор који није закључен у прописаној форми нема правно дејство уколико из циља прописа којим је одређена форма не произилази што друго, а уговор који није закључен у уговореној форми нема правно дејство уколико су странке пуноважност уговора условиле посебном формом.

У контексту наведеног материјалног права, другостепени суд је био дужан да битне чињенице о постојању уговорене форме утврди на расправи, оценом доказа које је извео првостепени суд, конкретизујући их и примењујући на спорни однос странака, а нарочито да оцени садржину Уговора о пружању адвокатских услуга од ... 2016. године, којим су регулисана међусобна права и обавезе тужиоца и Општине ... и који садржи одредбе о продужењу уговора (члан 10.), одредбе о раскиду уговора (члан 12.), као и одредбу о форми измена и допуна уговора (Анекс уговора) предвиђену у члану 13. Уговора. Поступајући супротно, другостепени суд је учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 231. став 1. ЗПП, која је била од утицаја на законитост побијане пресуде и на коју се основано наводима ревизије указује.

Имајући у виду изложено, Врховни касациони суд је на основу члана 415. став 1. ЗПП укинуо другостепену пресуду у преиначујућем делу и предмет вратио том суду на поновно суђење, како би након отклањања указаних недостатака одлучио о жалби туженог. Одлука о трошковима поступка зависи од исхода одлуке о главној ствари, па је и она укинута.

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије у преосталом делу (став први изреке побијане пресуде), Врховни касациони суд је нашао да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. став 1. ЗПП, будући да из навода ревизије не произилази да постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса, односно правних питања у интересу равноправности грађана, нити постоји потреба новог тумачења права. Пасивна легитимација туженог зависи од материјалног права које се примењује на утврђено чињенично стање у сваком конкретном случају, па указивање у ревизији на другачије судске одлуке, које нису приложене уз ревизију, не ствара потребу уједначавања судске праксе. Зато је на основу члана 404. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд одлучио као у ставу другом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП Врховни касациони суд је нашао да изјављена ревизија није дозвољена.

Према одредби члана 403. став 3. ЗПП ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овом спору (предлог за извршење) поднета је 21.09.2018. године, а вредност предмета спора побијаног дела износи 127.125,00 динара.

Како се у конкретном случају ради о имовинско-правном спору у коме вредност предмета спора побијаног дела очигледно не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, то ревизија тужиоца у наведеном делу није дозвољена.

На основу члана 413. ЗПП одлучено је као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић